

RAHANDUSMINISTEERIUM

Sotsiaalministeerium
info@sm.ee
Suur-Ameerika 1
10122, Tallinn

Teie 15.06.2026 nr 1.2-2/54-1;
SOM/26-0713/-1K

Meie 08.07.2026nr 1.1-11/2586-2

Inimpäritolu materjali seadus

Lugupeetud sotsiaalminister

Rahandusministeerium kooskõlastab inimpäritolu materjali seaduse eelnõu järgmiste märkustega.

- 1) Eelnõu § 5 punktis 3 peaks olema viide ravimite tootmise tegevusloa omajale nagu on tegevusluba nimetatud ravimiseaduses.
- 2) Halduskoostöö seaduse § 4 kohaselt tuleb täidesaatva riigivõimu volitusi eeldava haldusülesande täitmiseks volitamist reguleerivas seaduses ette näha täidesaatva riigivõimu volituse sisu ja haldusülesande, haldusülesande täitmise üle haldusjärelevalvet teostava asutuse või organi ning haldusülesande täitmise edasise korralduse juhul, kui haldusleping lõpetatakse ühepoolset või kui esineb muu põhjus, mis takistab juriidilisel või füüsilisel isikul jätkata haldusülesande edasist täitmist. Eelnõu §-s 19 olev regulatsioon on seega ebapiisav.

Paragrahvi 19 teise lause kohaselt sõlmib referentteenuse osutamiseks verekeskusega halduslepingu Terviseameti peadirektor. Palume kaaluda, kas on vaja seaduses sätestada asutuse nimel halduslepingut sõlmiv ametiisik või võib olla nimetatud ainult Terviseamet.

- 3) Kui seni on verekeskus defineeritud vereseaduses, see aga tunnistatakse eelnõuga kehtetuks, võib olla vajalik eelnõuga verekeskus uuesti määratleda (sama märkus eelnõu § 36 punktiga 1 muudetava nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 14 kohta).

Palume üle vaadata ka eelnõu § 21 lõike 2 sõnastus – kas mõeldud on, et kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra ja sõjaseisukorra ajal võivad verrega seotud toiminguid teha nii verekeskus, SoHO asutused kui Kaitsevägi, Kaitseliit ning riigikaitse seaduse § 37 alusel Eesti Vabariigi territooriumil viibivad välisriigi relvajõud?

- 4) Eelnõu § 35 punktiga 21 täiendatakse kunstliku viljastamise ja embrüokaitse seadust §-ga 26¹ (Reproduktiivmaterjali anonüümse annetuse hüvitised).

Esiteks palume jätta sätte sõnastusest välja tekstiosa „millest on maksud maha arvatud“. Maksuküsimusi tuleb reguleerida maksuseadustega. Kui sätte mõte on, et isikud saaksid kätte ettenähtud summa terves ulatuses ja hüvitis ei peaks olema tulumaksuga maksustatav, tuleb vastavalt täiendada tulumaksuseaduse § 19 lõiget 3. Hetkel jääb sätte sõnastusest mulje, et jutt käib hüvitise suurusest pärast tulumaksu kinni pidamist, kuid seletuskirjast võib aru saada, et hüvitise tulumaksuga maksustamist ei soovita (samas kasutatakse aga sõnastust „hüvitis tasutakse doonorile netosummana“, mis justkui viitaks tulumaksu kinnipidamisele). Palume eelnõu ja seletuskirja sõnastust täpsustada.

Teiseks, kuna hüvitise ülemmäär on seotud loovutamisele eelneva aasta Eesti keskmise brutokuupalgaga, mis on avaldatud Statistikaameti kodulehel, siis ei ole vaja ette võtta seletuskirjas kirjeldatud arvutuskäiku kvartali keskmiste brutokuupalkadega. Soovitame sõnastada see ka seaduses vastavalt (näiteks nii: „Statistikaameti avaldatud loovutamisele eelneva aasta keskmisest brutokuupalgast“).

Lisaks ei nähtu eelnõust, kellel on kohustus hüvitist maksta, seletuskirjas antud selgitustest nähtuvalt on selleks kliinik. Palume eelnõud vastavalt täiendada ja lisaks selgitada seletuskirjas, millest lähtuvalt otsustatakse hüvitise suurus konkreetsel juhtumil.

- 5) Eelnõu § 40 punktidega 3 ja 4 muudetakse riigilõivuseadust ja kehtestatakse riigilõivud uutele toimingutele. Palume läbipaistvuse huvides täpsustada seletuskirjas, kuidas nende lõivumääradeni jõuti. Kuna riigilõivud on üldreeglina kulupõhised ja nende eesmärk on katta toimingu tegemisega kaasnevad kulud, on oluline ka nende lõivumääradeni jõudmiseks kasutatud kuluandmed ja arvutuskäigud välja tuua.

Samuti tuleb valdkonda reguleerivasse seadusesse (inimpäritolu materjali seadus) lisada sätteid, mis viitavad riigilõivuseadusele ja seal sätestatud määras riigilõivu tasumise kohustusele.

- 6) Kui reproduktiivmaterjali anonüümse annetuse hüvitise maksmine toob kaasa mõju riigieelarvele, palume seletuskirja täiendada, näidates ära, millistest vahenditest see kulu kaetakse.

Lisaks on eelnõu seletuskirja punktis 7.3 kirjeldatud lisakulusid Tervisekassale. Palume täiendada seletuskirja nii, et kõikide kavandatud kulude puhul oleks välja toodud nende katteallikad või märkida, et kulud kaetakse Sotsiaalministeeriumi valitsemisala vahenditest.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Ligi
rahandusminister

Kevin Kassihin 5833 1868,kevin.kassihin@fin.ee

Elo Piksarv 5982 5069,elo.piksarv@fin.ee

Agnes Peterson 58851301,Agnes.Peterson@fin.ee